

Jubileuszowe spojrzenie na dzieje Jastrzębia

1422 - 70 lat - 1492

www.kiwiportal.pl

Jubileusz 600-lecia Jastrzębia

600 lat

20-24 pokolenia

<https://pl.depositphotos.com>

Jubileusz 600-lecia Jastrzębia

600 lat

20-24 pokolenia

<https://pl.depositphotos.com>

19 królów

www.gosc.pl

Jubileusz 600-lecia Jastrzębia

600 lat

20-24 pokolenia

<https://pl.depositphotos.com>

19 królów

www.gosc.pl

61 papieży

www.sutanna.pl

Jubileusz 600-lecia Jastrzębia

600 lat

20-24 pokolenia

<https://pl.depositphotos.com>

19 królów

www.gosc.pl

61 papieży

www.sutanna.pl

53 biskupów

www.wikiwand.com

Jubileusz 600-lecia Jastrzębia

1. Ojcowie miasta

Jubileusz 600-lecia Jastrzębia

Biskup Wojciech Jastrzębiec ok. 1362-1436

arch.archidiecezja.pl

Jubileusz 600-lecia Jastrzębia

Biskup Wojciech Jastrzębiec ok. 1362-1436

Biskup krakowski 1412-1423

Jubileusz 600-lecia Jastrzębia

Kardynał Zbigniew Oleśnicki 1389-1455

www.diecezja.pl

Jubileusz 600-lecia Jastrzębia

Kardynał Zbigniew Oleśnicki 1389-1455

Biskup krakowski 1423-1455

Jubileusz 600-lecia Jastrzębia

Kardynał Zbigniew Oleśnicki 1389-1455

Biskup krakowski 1423-1455

Pierwszy polski kardynał - 1439

Jubileusz 600-lecia Jastrzębia

Jubileusz 600-lecia Jastrzębia

2. Początki Jastrzębia

Jubileusz 600-lecia Jastrzębia

**Miasto powstało na ziemi po wykarczowanym lesie,
„na surowym korzeniu”,
przy trakcie prowadzącym z Itży do Skrzynna
– *in et super hereditate Lepiennicza et Ganszowa
in terra Sandomieriensi, districtu Radomiensi
iuxta rivulum Szmitowska Rzeka***

Jubileusz 600-lecia Jastrzębia

**Miasto powstało na ziemi po wykarczowanym lesie,
„na surowym korzeniu”,
przy trakcie prowadzącym z Itży do Skrzynna
– osady w i na włościach Lepiennicza i Ganszowa
w ziemi sandomierskiej, w dystrykcie radomskim,
nad potoczkiem Szmiłowska Rzeka**

Jubileusz 600-lecia Jastrzębia

arch.archidiecezja.pl

Biskup Wojciech Jastrzębiec

1421/1422

Przywilej w Bieszkowie dla Marcina

Jubileusz 600-lecia Jastrzębia

Król Władysław Jagiełło

Wolbrom, 9 lipca 1422 r.

Lokacja na prawie magdeburskim

jezykpolski.pl

Jubileusz 600-lecia Jastrzębia

Król Władysław Jagiełło

Wolbrom, 9 lipca 1422 r.

Lokacja na prawie magdeburskim

*...ut autem praedicta Jastrzamb
citius valeat collocari*

jezykpolski.pl

Jubileusz 600-lecia Jastrzębia

Król Władysław Jagiełło

Wolbrom, 9 lipca 1422 r.

Lokacja na prawie magdeburskim

***... aby zaś wspomniany Jastrząb
mógł być szybciej założony***

jezykpolski.pl

Jubileusz 600-lecia Jastrzębia

www.diecezja.pl

Biskup Zbigniew Oleśnicki

30 września 1427 r.

Przywilej dla Bieniasza z Goworzyna

Jubileusz 600-lecia Jastrzębia

www.diecezja.pl

*...in quadam planicie et loco
et locandum oppidum
multum apto et pulchro,
modo duabus fliviis circumspecto, prope villam
nostram Gansawy
in territorio Ilzensi,
in quo eciam reverendus ...
dominus Albertus ...
episcopus antecessor noster,
oppidum deliberaverat collocare,
in via magna et strata publica ducente de Ilza in
Skrzyn situato,
oppidum situare et locare,
quod nomine Jastrząb decrevimus appelare*

Jubileusz 600-lecia Jastrzębia

***...na pewnej równinie
i miejscu bardzo odpowiednim i pięknym
do lokowania miasta,
tylko dwoma rzekami otoczonym,
blisko naszej wsi Gąsawy,
na obszarze ilżeckim, na którym także
czcigodny biskup Albert (Adalbert=Wojciech),
nasz poprzednik,
zamierzał założyć miasto,
przy wielkiej wybrukowanej drodze
prowadzącej z Ilży do Skrzynna
postanawiamy miasto sytuować i lokować,
i nazywać je nazwą **Jastrząb*****

Jubileusz 600-lecia Jastrzębia

3. Miasto biskupie

Przywileje biskupie

Bp Piotr Myszkowski

Kard. Jerzy Radziwiłł

Bp Marcin Szyszkowski

Przywileje królewskie

Władysław Jagiełło

Zygmunt Stary

Zygmunt August

Stefan Batory

Zygmunt Waza

Władysław Waza

Jan Sobieski

August Sas

Stanisław August Poniatowski

Jubileusz 600-lecia Jastrzębia

27 lipca 1789 r.

Jastrzęb staje się własnością skarbu państwa

Jubileusz 600-lecia Jastrzębia

4. W latach niewoli narodowej

Jubileusz 600-lecia Jastrzębia

Jubileusz 600-lecia Jastrzębia

Kapliczka z 1855 r.

Jubileusz 600-lecia Jastrzębia

**Tab. Śmiertelność w parafii Jastrzęb
w latach 1850-1869.**

Rok	Liczba zgonów
1850	115
1851	104
1852	74
1853	90
1854	152
1855	204
1856	104
1857	72
1858	89
1859	79
1860	129
1861	129
1862	81
1863	80
1864	82
1865	82
1866	72
1867	102
1868	74
1869	73

Źródło: Archiwum parafii w Jastrzębiu, *Księga Zmarłych 1850-1870.*

Jubileusz 600-lecia Jastrzębia

**„Ksiądz A[ntoni] R[yłkowski]
w początkach zlikwidowanego obecnie powstania
starał się usilnie wpajać w włościan
nieufność do rządu rosyjskiego,
a nawet – uczucie nienawiści do wszystkiego, co rosyjskie.
Jednych wysyłał do partji z pieniężną pomocą,
drugim nakazywał kuć kosy,
a w nocy z 10 (22) na 11 (23) st[ycznia] 1863 r.
sam był wśród uzbrojonych, którzy szli na Szydłowiec.
Ponadto niejednokrotnie
wyprowadzał oddziały z błogosławieństwem
na bój przeciw wojskom państwowym”**

Jubileusz 600-lecia Jastrzębia

Ukazem cara Aleksandra II z 1 czerwca 1869 r.

Jastrzęb utracił prawa miejskie.

Jubileusz 600-lecia Jastrzębia

Źródło: J. Wiśniewski, *Dekanat Radomski*, Radom 1911

Jubileusz 600-lecia Jastrzębia

Ks. Piotr Janaszek

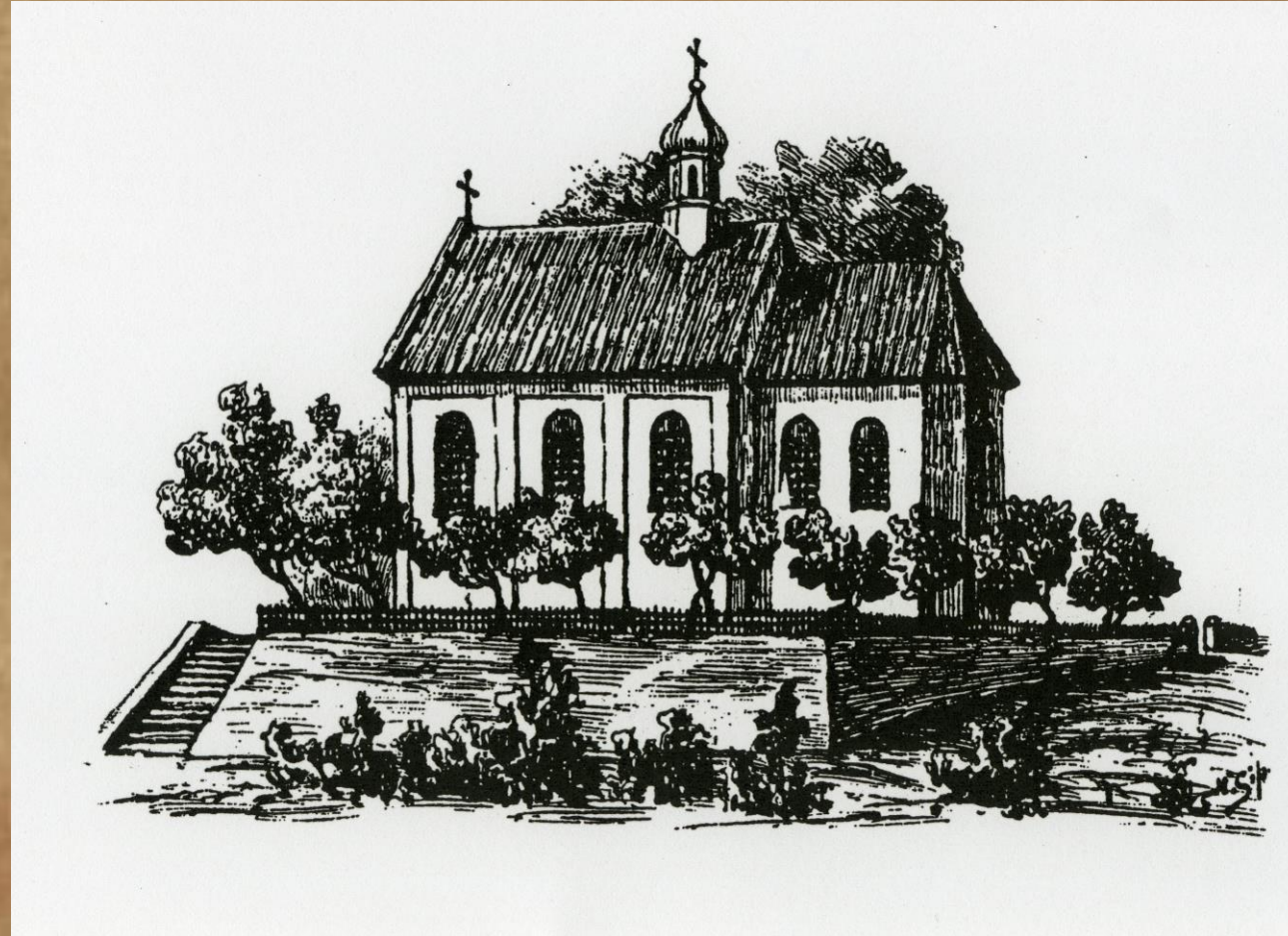

**Obraz Matki Bożej Bolesnej
(XVI/XVII w.)**

Jubileusz 600-lecia Jastrzębia

Kościół w Jastrzębiu z 1677 r.

Źródło: J. Wiśniewski, *Dekanat Radomski*, Radom 1911

Jubileusz 600-lecia Jastrzębia

Ksiądz prałat Antoni Kasprzycki

Proboszcz w Jastrzębiu 1907-1912

Inicjator budowy nowego kościoła

Jubileusz 600-lecia Jastrzębia

Kościół w Jastrzębiu

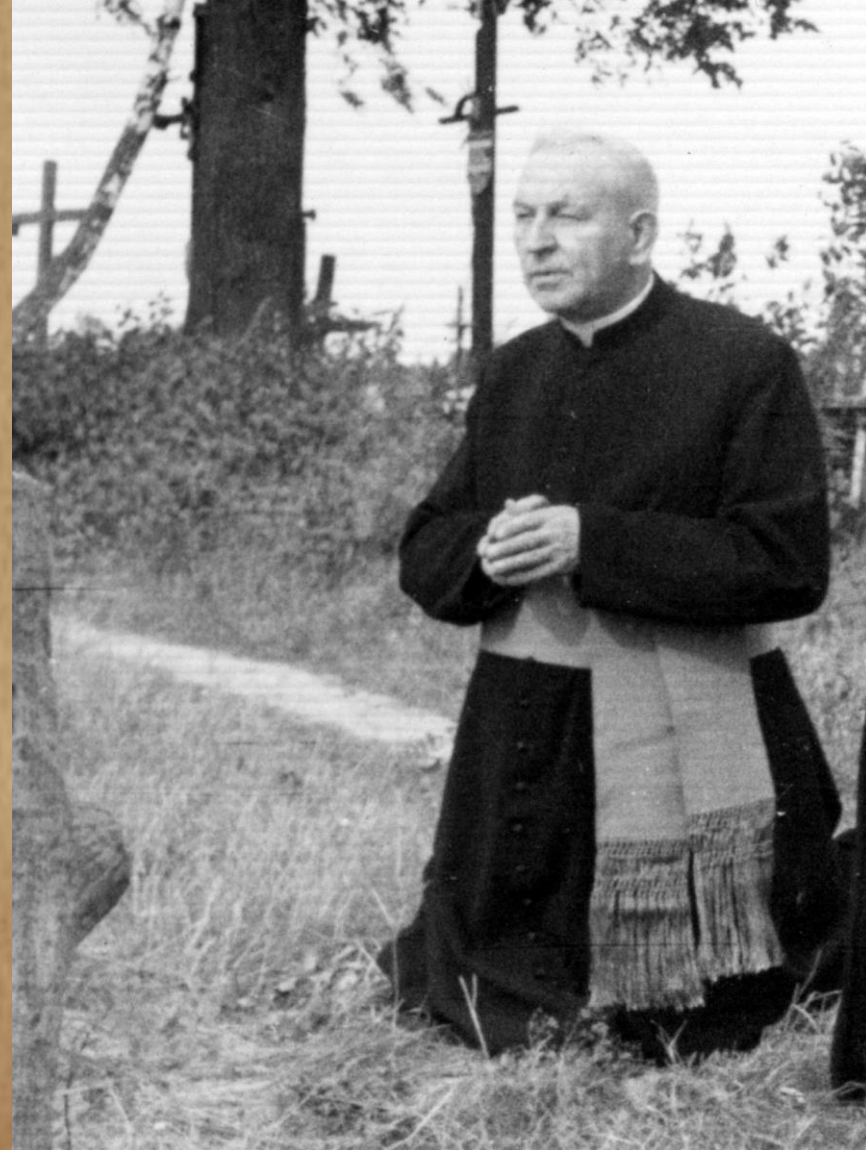
5. „Dziś” Jastrzębia - od początku XX wieku

Jubileusz 600-lecia Jastrzębia

Ksiądz kanonik Leon Figarski

- Autor wspomnień

Jubileusz 600-lecia Jastrzębia

Jubileusz 600-lecia Jastrzębia

Siostry michalitki i dzieci z Domu Dziecka w Jastrzębiu

Jubileusz 600-lecia Jastrzębia

PREZYDIUM
POWIATOWEJ RADY NARODOWEJ
w Szydłowcu
WYDZIAŁ OŚWIATY
ul. Kilińskiego 53

0.11/19 k/13/55

Szydłowiec, dnia 26-VII-1955 r.

Ks. F i g u r s k i Piotr

w J a s t r z ę b i u

W odpowiedzi na pismo z dnia 26-V-1955 r.
w sprawie otrzymania zezwolenia na nauczanie religii
w roku szk. 1955/56 w szkołach podstawowych jak np:
w Jastrzębiu.

Prezydium Powiatowej Rady Narodowej - Wydział Oświaty
w Szydłowcu sprawę powyższą załatwia odmownie.

kierownik Wydziału Oświaty.

Łomusiakiemier

Jubileusz 600-lecia Jastrzębia

PREZYDIUM
POWIATOWEJ RADY NARODOWEJ
w Szydłowcu
WYDZIAŁ OŚWIATY
ul. Kilińskiego 53

0.8/19 p/13/55

Szydłowiec, dnia 26-VII-1955 r.

Ks. F i g u r s k i Piotr

w J a s t r z ę b i u

W odpowiedzi na pismo z dnia 26-V-1955 r.
w sprawie otrzymania zezwolenia na nauczanie religii
w roku szk. 1955/56 w szkołach podstawowych jak np:

Prezydium Powiatowej Rady Narodowej – Wydział Oświaty
w Szydłowcu sprawę powyższą załatwia odmownie.

Łomusiakiemier

Jubileusz 600-lecia Jastrzębia

PREZYDIUM
WOJEWÓDZKIEJ RADY NARODOWEJ
w Kielcach

Wydział do Spraw Wyznań
Nr WZ. II-6/132/55

Kielce, dnia 31 sierpnia 1955 r.

Ks. Figurski
Prob. Parafii Jastrzęb
pow. Szydłowiec

Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej Wydział do Spraw Wyznań działając na podstawie art.9 ust.1 i art.10 prawa o zgromadzeniach z dnia 11 marca 1932r. /Dz.U.Nr.48 poz.450/ znowelizowanego dekretu z dnia 18 sierpnia 1949 r./Dz.U.Nr.49, pow.369/ nie wyraża zgody na odbycie pielgrzymki do Częstochowy w dniu 8 września 1955 r.

Od powyższej decyzji przysługuje prawo wniesienia odwołania do Urzędu do Spraw Wyznań w Warszawie za pośrednictwem PWRN w Kielcach w ciągu 7-miu dni licząc od następnego dnia doręczenia niniejszego pisma.-

Kierownik
Wydziału do Spraw Wyznań

Jarosław Stefan

Jubileusz 600-lecia Jastrzębia

PREZYDIUM
WOJEWÓDZKIEJ RADY NARODOWEJ
w Kielcach

Wydział do Spraw Wyznań
Nr WZ. II-6/132/55

Kielce, dnia 31 sierpnia 1955 r.

Ks. Figurski
Prob. Parafii Jastrzęb
pow. Szydłowiec

Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej Wydział do
Spraw Wyznań działając na podstawie art.9 ust.1 i art.10 prawa
o zgromadzeniach z dnia 11 marca 1932r. /Dz.U.Nr.48 poz.450/
znowelizowanego dekretu z dnia 18 sierpnia 1949 r./Dz.U.Nr.49,

**pow.369/ nie wyraża zgody na odbycie pielgrzymki do Częstochowy
w dniu 8 września 1955 r.**

PWRN w Kielcach w ciągu 7-miu dni licząc od następnego dnia dorę-
czenia niniejszego pisma.-

Kierownik
Wydziału do Spraw Wyznań

Jarosław Stefan

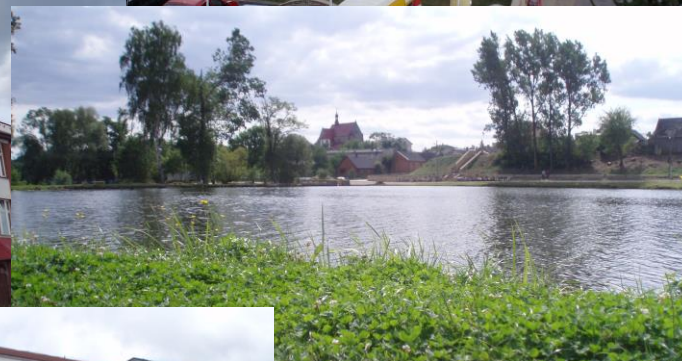
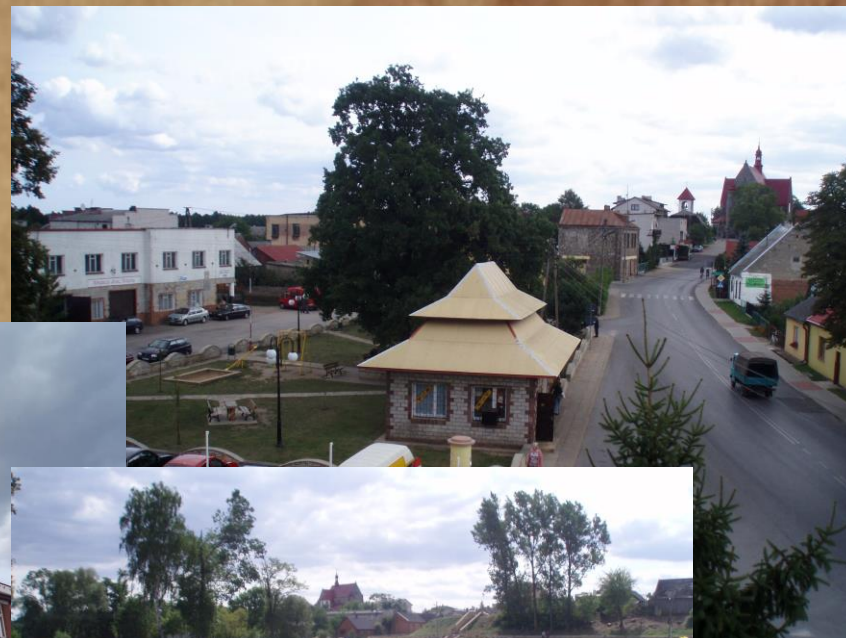
Jubileusz 600-lecia Jastrzębia

1 stycznia 1973 r.

utworzono gminę Jastrzęb

Jubileusz 600-lecia Jastrzębia

Jubileusz 600-lecia Jastrzębia

**JASTRZĘBSKIE
DROGI WIARY**

Jubileusz 600-lecia Jastrzębia

**„Historia warstwą wydarzeń powleka zmagania sumień.
W warstwie tej drgają zwycięstwa i upadki.
Historia ich nie pokrywa, lecz uwydatnia. [...]
W którą stronę rozgałęził się pień?
W którą stronę podążają sumienia?
W którą stronę narasta historia naszej ziemi? [...]
Godziny wciąż powracają na wielkiej tarczy historii”**

Karol Wojtyła, „Myśląc Ojczyzna”

Jubileusz 600-lecia Jastrzębia

6 stycznia 2022 r.